

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
Дата на разясненията от УО: 14.04.2026 г.			
186.	31.03.2026 г.	Здравейте, фирма иска да закупи софтуерна платформа, базирана на AI, чрез която ще се предоставя нова за фирмата услуга, тип SAAS. В този случай има ли ограничение в този ДНА до 100 000 Евро или тази сума се отнася само за софтуер тип лицензи?	<p>Посоченото в т. 14.2 от Условието за кандидатстване ограничение от 100 000 евро се отнася за общите допустими разходи (помощ плюс собствено съфинансиране) за придобиване на патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензи (независимо един или повече), вкл. и такива за придобиване на софтуер чрез договор за ползване за определен период (договор за ползване на софтуер, лиценз за софтуер и т.н.).</p> <p>Ограничението не се отнася за разходите за придобиване на софтуер, при положение че се придобиват и програмния код и бележките към изданието (release notes).</p> <p>Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 154, т. 1.</p>
187.	31.03.2026 г.	Здравейте, съгласно Насоките за кандидастване е записано, че са недопустими дейности: "дейности, свързани с разработване и/или въвеждане на базирани на ИКТ системи и софтуерни приложения за управление на бизнес процесите в предприятията (напр. ERP системи, CRM системи, MOM/MES системи и др.)". Ще се сичта ли за допустимо оптимизиране на съществуваща ERP система с въвеждане на модули за изкуствен интелект към нея.	<p>В запитването не се съдържа достатъчно информация за предоставяне на еднозначно и категорично становище, в т.ч. например не е ясно какъв е по същество новият модел, които се предвижда да бъде въведен по проекта.</p> <p>Видно и от цитирания в запитването текст от Условието за кандидатстване, по настоящата процедура не е допустимо да бъдат залагани дейности/респективно разходи, свързани с ИКТ системи и софтуерни приложения за управление на бизнес процесите в предприятията, в т.ч. и такива за надграждане/оптимизиране на съществуващи такива, вкл. ERP системи.</p> <p>Окончателното решение относно оценката на проектите предложения, включително съответствието на заложените разходи в проекта с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.</p>
188.	31.03.2026 г.	Здравейте, Предвиждаме въвеждане на нов продуктов модел, свързан с производство на здравословни хранителни продукти (напр. безглутенови десерти, веган печива и други готови храни).	<p>Моля да се запознаете с отговор на въпрос № 17.</p> <p>В допълнение, следва да имате предвид, че в т. 13.1, подт. 2) от Условието за кандидатстване е посочено, че проектите следва да водят до въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>Новият модел попада в тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“, подобласт „Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти“. Конкретно ние ще употребяваме мед и розово масло в нашия нов модел, но в допустим КИД 10.71.</p> <p>Почти всички изброени в ИСИС примерни специфични български продукти обаче са част и от списъка в Приложение IДФЕС.</p> <p>Следва ли да приемем, че дейностите, свързани с тях, са недопустими, ако същевременно попадат и в Приложение IДФЕС?</p>	<p>стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, попадащ в обхвата на ЕДНА от тематичните области и подобласти на ИСИС 2021-2027. Видно обаче от областите, идентифицирани в ИСИС 2021-2027, същите обхващат множество разнообразни икономически сфери и дейности, като няма конкретна обвързаност между код на икономическа дейност съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД) на НСИ и тематичните области и подобласти, посочени в ИСИС 2021-2027.</p> <p>Също така, обръщаме внимание, че за постигане на целите на ИСИС е предвидено да бъдат използвани разнообразни инструменти и средствата от националния бюджет, национални научни програми, както и средствата от различните европейски фондове и механизми (включително и финансиране по линия на Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 (ПКИП), но не само от нея). Във връзка с посоченото, не всички приоритетни подобласти, включени в петте тематични области на ИСИС, могат да бъдат подпомагани чрез мерки по ПКИП.</p> <p>В тази връзка е и бележка под линия № 34 на стр. 28 от Условието за кандидатстване отнасяща се до ограниченията за финансиране на проекти в тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“ на ИСИС. Съгласно нея проектите, реализирани в тази тематична област, следва да са съобразени с критериите за недопустимост на кандидатите, описани в т. 11.2 от Условието за кандидатстване, и по-специално демаркацията с ПРСР и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони в България за периода 2023-2027 г., както и ограниченията за предприятията от секторите на рибарството и аквакултурите, първично производство на селскостопански продукти; преработката и продажбата на селскостопански продукти, посочени в Приложение 3.А към Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3), като последните имат отношение именно към цитирания в запитването „Приложение IДФЕС“.</p> <p>Обръщаме внимание, че съгласно определението, дадено в Приложение 10 към Условието, под „преработка на селскостопански продукти“ се има предвид всяка една операция върху селскостопански продукт, от която се получава също селскостопански продукт, с изключение на дейностите, осъществявани на място в</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>зеделското стопанство, които са необходими за подготовката на животински или растителен продукт за първата му продажба.</p> <p>Във връзка с посоченото, за да се прецени дали е спазено изискването по отношение на ограничението за предприятията от секторите на първично производство на селскостопански продукти и преработката, и продажбата на селскостопански продукти, изброени в Приложение № I към Договора за функционирането на Европейския съюз (Приложение 11), водещ ще е финалният продукт, който ще се изработва в резултат на подкрепените проекти, а не междинните операции и/или отделните съставки, които производствения процес може да включва.</p> <p>В тази връзка, това, че даден краен продукт, които не е сред изброените в Приложение 11, включва в себе си съставки (напр. мед), които попадат сред изброените там такива, не го прави недопустим за подкрепа по процедурата, при условие, че са спазени всички останали изисквания, относими към нея.</p>
189.	31.03.2026 г.	<p>Здравейте,</p> <p>Във връзка с изложеното в НК, стр. 11, а именно: „За да се изчисли интензитетът на помощта, всички данни се представят в брутно изражение - преди приспадането на данъци и други такси. Данъкът върху добавената стойност (ДДС), начислен върху допустимите разходи, който подлежи на възстановяване съгласно приложимото национално данъчно право, не се взема предвид при изчисляване на интензитета на помощта и допустимите разходи“, при кандидатстване на малко предприятие в режим „de minimis“, за чиито дейности ДДС е възстановим, моля да потвърдите/отхвърлите разбирането, че максималната стойност на проекта се изчислява, както следва: таван на проекта = максимална БФП (250000 евро): 0,7, т.е. – общият размер на проекта би следвало да е 357142,85 евро без вкл. ДДС? А, ако ДДС за малкото предприятие беше невъзстановим, то получената сума 357142,85 евро щеше да се тълкува като включваща ДДС? Ако изложеното е некоректно, моля за предоставяне на пример за изчисление, от който да става</p>	<p>Посоченият в запитването пример е коректен.</p> <p>Съгласно т. 14.3 от Условието за кандидатстване, разходите за възстановим ДДС са недопустими по процедурата. В случай че за даден кандидат ДДС е възстановим и следователно недопустим за финансиране разход по процедурата, то в този случай стойността на ДДС не следва да бъде включена в стойност на разхода за съответния актив (ДМА/ДНА), посочена в бюджета на проекта.</p> <p>В случай че за даден кандидат ДДС е невъзстановим и следователно допустим за финансиране разход по процедурата, то в този случай стойността на ДДС може да бъде включена в стойност на разхода за съответния актив (ДМА/ДНА), посочена в бюджета на проекта.</p> <p>Във връзка с посоченото и съгласно информацията представена в запитването, в случай че кандидатът е малко предприятие (съгласно ЗМСП), за чиито дейности ДДС е възстановим, и следователно недопустим за финансиране, и е избрал режим „минимална помощ“ (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831, при интензитет на помощта от 70%, за да заяви максимален размер на безвъзмездна</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>ясно как се третира възстановимото ДДС при определяне на интензитета на помощта и допустимите разходи?</p>	<p>финансова помощ за съответната категория (250 000 евро), следва общият размер на проекта да е 357 142,86 евро без включено ДДС.</p> <p>Ако ДДС за малко предприятие е невъзстановим и следователно допустим за финансиране, при заявен максимален размер на безвъзмездна финансова помощ от 250 000 евро, общият размер на проекта ще е 357 142,86 евро с включено ДДС.</p> <p>Допълнително, относно третирането на ДДС може да се запознаете с чл. 189, пар. 4, буква в) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (Финансовия регламент), Постановление № 86 от 01.06.2023 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021 - 2027 г., както и с НФ 1/09.01.2024 г. „Указание на министъра на финансите за третиране на ДДС“ (Приложение 26 към Условиата за изпълнение).</p> <p>Следва да имате предвид и че в случаите на избран режим „минимална помощ“, максималният размер на помощта за „едно и също предприятие“ в режим „de minimis“, за която се кандидатства, заедно с другите получени минимални помощи от кандидата не може да надхвърля левовата равностойност на 300 000 евро (586 749 лева) за период от 3 (три) предходни години, считано от датата на предоставяне на помощта.</p> <p>Допълнителна информация относно приложимите режими на държавна/минимална помощ и изискванията, произтичащи от Регламент (ЕС) № 651/2014 и Регламент (ЕС) № 2023/2831, е представена в Приложение 3.А към Условиата за кандидатстване.</p>
190.	31.03.2026 г.	<p>Във връзка с процедура BG16RFPR001-1.010 „Нови модели в производството от страна на МСП“ и по-конкретно описанието на предвидените за провеждане процедури за избор на изпълнител, моля за следното разяснение:</p> <p>1. В случай на заложен интензитет на безвъзмездната помощ под 50% - за всички разходи на проекта, следва ли бенефициентът да провежда процедура за избор на изпълнител тип „публична покана“ по реда на ПМС №4/2024г или е достатъчно да изиска минимум 2 оферти от дружества с опит на съответния пазар?</p>	<p>1. При изпълнение на проекта бенефициентът прилага изискванията на процедурата и спазва приложимото законодателство. Изпълнителите не са партньори по изпълнението на проекта и се избират в съответствие с изискванията на правилата на процедурата и при спазване на:</p> <p>- Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) и Постановление № 4 от 11 януари 2024 г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>2. В случай, че доставчикът на услугата/актива, който ще се придобива по проекта е единствен и е носител на авторството върху придобиваният актив (ДНА/ДМА), следва ли да се провежда процедура за избор от типа „публична покана“ по реда на ПМС№4/2024г.?</p>	<p>процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове при споделено управление, или</p> <p>- Закона за обществените поръчки (ЗОП) и нормативните актове по прилагането му в случаите, когато бенефициентът се явява възложител по смисъла на ЗОП и възлагането не попада в изключенията, уредени в закона.</p> <p>Когато не е възложител по смисъла на ЗОП, Бенефициентът се задължава да прилага специфичните правила за определяне на изпълнител, предвидени в Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и приложимата подзаконова нормативна уредба.</p> <p>Съгласно чл. 6 от Условието за изпълнение по процедурата, без значение от интензитета на помощта, Бенефициентът, сключил АДПБФП, трябва да определи изпълнител след провеждане на процедура за избор с публична покана съгласно чл. 50, ал. 1, при спазване на праговете, посочени в чл. 50, ал. 2 от ЗУСЕФСУ.</p> <p>Правилата за избор на изпълнител в случаите, когато изборът се извършва без процедура, са детайлно разписани в актуализираното „Ръководство за изпълнение на административни договори/ заповеди за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията“ 2021-2027 г., Версия 2, от месец октомври 2025 г., публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/rakovodstva/ .</p> <p>В заключение, при подаване на междинен/финален отчет за изпълнението на проекта, Управляващият орган ще извършва задължителен последващ контрол и проверка за спазване на правилата за избор на изпълнители.</p> <p>2. Когато бенефициентът е възложител по смисъла на ЗОП и възлагането не попада в изключенията на закона, той може да приложи процедура „договаряне без предварително обявление“ по чл. 79, ал. 1, т. 3 от ЗОП, ако е налице липса на конкуренция по технически причини — например когато доставчикът е единствен производител или единствен носител на авторски права върху актива/услугата. В този случай възлагането може да бъде извършено само на този конкретен изпълнител.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>В случаите, когато бенефициентът не е възложител по смисъла на ЗОП, при избор на изпълнител/и същият задължително прилага разпоредбите на Глава четвърта от ЗУСЕФСУ и ПМС № 4 от 11 януари 2024 г. за определяне на правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските фондове при споделено управление, както и указанията, заложили в горепосоченото Ръководство за изпълнение на административни договори. Например, разпоредбата на чл. 50, ал. 5 от ЗУСЕФСУ предвижда подобна хипотеза, при която Бенефициентът може да не провежда процедура за избор с публична покана, но само при конкретни обстоятелства и само след предварително уведомяване на Управляващия орган и съответно получаване на одобрение от него.</p>
191.	31.03.2026 г.	<p>Във връзка с раздел 9, т. 6 от Формуляра за кандидатстване „Технологична готовност на кандидата за въвеждане на новия модел по проекта“, моля за разяснение по следния въпрос:</p> <p>Ако кандидатът е осъществявал дейността проекта през две от трите години (2022 г., 2023 г. и 2024 г.), но не и през трите, ще се присъждат ли точки по критерий "Технологична готовност", ако не бъде представена такава обосновка? Не следва ли изразът "през поне една" да се тълкува като "през нито една"? В изложената хипотеза очевидно кандидатът е имал опит в тази дейност, особено ако само през 2022 г. не я е осъществявал.</p>	<p>От информацията в запитването не става ясно към коя точно хипотеза на критерий „Технологична готовност на кандидата за въвеждане на новия модел по проекта“ от Приложение 6 „Критерии и методология за оценка на проектните предложения“ същото се отнася.</p> <p>В случай че е насочено към хипотезата, при изпълнението на която предприятието би могло да получи 4 т. по критерия, обръщаме внимание, че съгласно Приложение 6, текстът гласи следното:</p> <p><i>„Описани са етапите (стъпките), които са необходими за въвеждане на подкрепения по проекта нов модел в предприятието, КАТО кодът на проекта не съвпада с кода на основната или допълнителна икономическа дейност, осъществявана от кандидата през поне една от трите години – 2022 и/или 2023 и/или 2024, НО основната или допълнителна икономическа дейност на кандидата през поне една от посочените три години е свързана с кода на проекта.“</i></p> <p>В тази връзка, за да получи съответните 4 т. по критерия, кандидатът следва да е:</p> <ul style="list-style-type: none"> - описал етапите (стъпките), които са необходими за въвеждане на подкрепения по проекта нов модел в предприятието <p><u>И</u></p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>- представил информация и обосновка дали е налице връзка между кода на проекта и основната или допълнителна икономическа дейност на кандидата през поне една от горесцитираните три години (когато кодът на проекта НЕ съвпада с кода на основната или допълнителна икономическа дейност, осъществявана от кандидата през поне една от трите години – 2022 г. и/или 2023 г. и/или 2024 г.)</p> <p>Видно от посоченото, обосновка е изискуема, като в случай че същата не е представена, ще се счита, че критерият не е изпълнен.</p> <p>В заключение, следва да имате предвид, че окончателното решение относно оценката на проектните предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.</p>
192.	01.04.2026 г.	<p>Уважаеми експерти,</p> <p>Моля за следното разяснение по критерий I.1 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ от ТФО.</p> <p>Мажоритарният собственик на предприятието А е първоначален заявител и собственик на действащ патент. Впоследствие прехвърля правата по индустриална собственост по патента на предприятието Б, в което също е мажоритарен собственик. С оглед на това, моля за тълкуване по следните алтернативни варианти:</p> <p>1. Ако предприятие А преди кандидатстване по процедурата придобие правата по ИС по този патент, т.е. стане собственик, а мажоритарният собственик е първоначален заявител, и като се има предвид, че е имало прехвърляне на правата, ще получи ли 8 точки по критерий I.1?</p> <p>или</p> <p>2. Ако мажоритарният собственик и на двете предприятия си възстанови обратно правата по патента и предприятието А кандидатства по процедурата, и като се има предвид, че е имало прехвърляне на правата, ще получи ли 8 точки по критерий I.1?</p>	<p>Съгласно изискванията на критерий „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“, разписани подробно в рамките на Приложение 6 към Условието за кандидатстване, в случай на предоставяне на патент за изобретение или свидетелство за регистрация на полезен модел или промишлен дизайн, същите следва да са действащи към датата на кандидатстване.</p> <p>Допълнително, за целите на настоящата процедура като „първоначален заявител“ и „притежател“ ще се приемат САМО юридическото лице-кандидат или неговият мажоритарен собственик. „Първоначален заявител“ означава лицето, което първоначално е подало заявката за съответния обект на индустриална собственост. В случаите, когато, на който и да е етап от процеса по регистрация, правата върху съответния обект на индустриална собственост са били прехвърлени на кандидата, то той не е „първоначален заявител“.</p> <p>Кандидатът/неговият мажоритарен собственик следва да е вписан към датата на кандидатстване в съответните регистри като притежател/заявител на съответните права върху индустриална собственост.</p> <p>Във връзка с горепосоченото, за да бъдат присъдени 8 т. по критерия, въвежданият нов модел следва да е защитен с действащ патент за изобретение И кандидатът/ неговият</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Благодаря предварително за точния и изчерпаем отговор.	<p>мажоритарен собственик следва да е притежател и първоначален заявител на изобретението.</p> <p>На база изложеното и съгласно представената в запитването информация, и при двете описани хипотези е налице изпълнение на изискванията за присъждане на 8 т. по критерий I.2 „Степен на защита на въвеждания по проекта нов модел“ От техническата и финансова оценка, доколкото мажоритарният собственик на предприятие А е първоначален заявител на действащия патент.</p> <p>Обръщаме внимание, че кандидатът и проектното предложение следва да отговарят и на всички останали изисквания и условия по процедурата.</p> <p>Окончателното решение относно оценката на проектите предложения, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.</p>
193.	01.04.2026 г.	<p>Здравейте, моля да потвърдите, че разходите за придобиване на ДНА – софтуер - персонализирано решение, разработено от изпълнител в съответствие с нуждите на предприятието - кандидат НЕ попада в ограничението касаещо: Общите допустими разходи (помощ плюс собствено съфинансиране) за придобиване на патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии (независимо един или повече) не трябва да надвишават 100 000 евро.</p> <p>Въпросът ми е базиран на следните текстове от Условието за кандидатстване: допустими "Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – софтуери, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта."</p> <p>"ВАЖНО: Общите допустими разходи (помощ плюс собствено съфинансиране) за придобиване на патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии (независимо един или повече) не трябва да надвишават 100 000 евро."</p>	<p>Моля, запознайте се с отговор на въпрос № 186.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Тоест, допустимите софтуери, не са посочени като попадащи в ограничението, а само патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии.	
194.	01.04.2026 г.	<p>Уважаеми дами и господа,</p> <p>Във връзка с предстоящо кандидатстване по процедурата моля за разяснение дали следният обхват на дейност и инвестиции са допустими по процедурата: Предприятие с КИД 09.90 „Спомагателни дейности в добива, без добива на нефт и природен газ.“</p> <p>Предприятието извършва спомагателни дейности в добива на руди и минерали (раздели 05, 07, 08), извършвани срещу заплащане (по договор или еднократно) и по-конкретно: Проектиране, подготовка и изпълнение на технологични пробивни и взривни работи на кариери с цел добив на инертни материали. Проектиране и изпълнение на специални пробивно-взривни дейности при тунелно строителство, прокарване на минни изработки на рудници, депа за отпадъци, за полагане на газопроводи и при събаряне на сгради, комини и други съоръжения чрез взривяване. Пробивни дейности с цел изграждане на соларни паркове.</p> <p>Това са обекти на възложител, а компанията извършва пробивно-взривни работи с цел Възложителя да добие материал. Извършват се пробивни работи на кариера и след това пробитите сондажи се пълнят с взривни материали и се взривява полето с цел добив на инертни материали. Извършва се прокарване на напречни връзки на пътни тунели- пак чрез взривни работи. Извършват се и пробивни работи със сонда на соларни паркове с цел поставяне на панелите и изграждането на соларни паркове и фотоволтаични централи.</p> <p>Т.е. самият кандидат НЕ добива руди и минерали, тино нефт и газ, а само извършва спомагателни дейност.</p>	<p>Следва да имате предвид, че по процедурата са допустими предприятия от различни сектори на икономиката, като подробна информация за допустимите и недопустимите кандидати и дейности е посочена в рамките на т. 11 и т. 13 от Условието за кандидатстване, както и в Приложение 3.А към Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3), по отношение на ограниченията, произтичащи от изборния режим на държавна/минимална помощ.</p> <p>Конкретно цитираният в запитването четирицифрен код на дейност (09.90), съгласно КИД-2025 на НСИ, е сред допустимите по процедурата, при положение че кандидатът и проектното предложение отговарят и на всички останали изисквания и условия.</p> <p>Във връзка с посоченото, следва да имате предвид, че едно от изискванията за допустимост на проектите е същите да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги, попадащ в обхвата на една от тематични области и подобласти на Иновационна стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) 2021-2027, подробно изброени в Приложение 15.</p> <p>Допълнително, с оглед на посочените в запитването спомагателни дейности, които предприятието извършва и които имат съществено въздействие върху околната среда, обръщаме внимание, че проектните предложения по процедурата следва да са в съответствие с хоризонталните принципи, заложи в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета, включително и с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. Принципът за „ненанасяне на значителни вреди“ изисква проектните предложения по настоящата процедура да НЕ водят до значителни вреди за следните шест екологични цели:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) смекчаване на изменението на климата; 2) адаптиране към изменението на климата;

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>За кандидатстване по настоящата процедура се планира внедряването на нов модел за предоставяне на услугата чрез придобиването на нов актив - сондажна машина, чрез която ще се предлагат нов тип услуги в описаната по-горе сфера на дейност на предприятието.</p>	<p>3) устойчиво използване и опазване на водните и морските ресурси;</p> <p>4) преход към кръгова икономика;</p> <p>5) предотвратяване и контрол на замърсяването;</p> <p>6) защита и възстановяване на биологичното разнообразие и екосистемите.</p> <p>Допълнително, с цел гарантиране в максимална степен на спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, по процедурата не се подкрепят дейности и активи, свързани със сметища, инсталации за изгаряне на отпадъци и заводи за механично-биологично третиране.</p> <p>Определение и допълнителна информация относно спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ са представени в Приложение 10 и Приложение 18 към Условието за кандидатстване.</p> <p>Спазването на заложените по процедурата хоризонтални принципи се проследява на етап кандидатстване чрез подадената Декларация при кандидатстване (Приложение 2), като в края на изпълнението на проекта Бенефициентите следва задължително да представят информация във финалния отчет относно осигуреното съответствие на проекта с горепосочените принципи.</p> <p>Също така, в случай на избран режим „регионална инвестиционна помощ, недопустими за финансиране по процедурата са дейности, които попадат в обхвата на сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура. Подробни определения за това са представени в Приложение 10 към Условието за кандидатстване, където са изброени както съответните недопустими кодове, така и тези които са изключени от обхвата на определението съгласно чл. 2, пар. 45 от Регламент (ЕО) № 651/2014.</p> <p>Във връзка с посочените ограничения, следва да имате предвид, че когато кандидатът упражнява едновременно дейност в недопустими сектори и в допустими сектори по настоящата процедура, средства по тази процедура се предоставят само за дейностите в допустимите сектори, като одобреният кандидат следва да води отделна счетоводна отчетност по отношение на разходите по проекта, която да гарантира отделяне на дейностите и разграничаване на разходите, така че дейностите в недопустимите сектори да не се ползват от безвъзмездно финансиране, предоставено по настоящата</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>процедура. В случай на заявена помощ едновременно за допустим и недопустим сектор, в бюджета на проектното предложение ще бъде извършена служебна корекция за премахване на разходите за дейностите в недопустимия сектор.</p> <p>В заключение, обръщаме внимание, че при положение, че цитираната в запитването „сондажна машина“ представлява самоходна (верижна или колесна) машина, която се придвижва по пътищата, за да прецените дали същата би била е допустим разход по процедурата, следва се уверите, че не попадат в ограниченията съгласно т. 13.2 от Условията за кандидатстване и по-конкретно това, че недопустими по нея са дейности/разходи по закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения, отговарящи на определението, посочено в Приложение 10 към Условията – „Използвани съкращения и основни определения“.</p>
195.	01.04.2026 г.	<p>Уважаеми госпожи и господа,</p> <p>Във връзка с процедура „Нови модели в производството от страна на МСП“ бихме искали да получим разяснение относно допустимостта на разходите за придобиване на дълготрайни материални и нематериални активи.</p> <p>Допустимо ли е закупуването на ДМА и ДНА по процедурата, в случай че предприятието-кандидат осъществява дейността си в обект, който не е негова собственост, а се ползва на основание договор за наем?</p> <p>В случай че това е допустимо, моля да уточните дали съществуват специфични изисквания относно срока на договора за наем и/или други условия, които следва да бъдат изпълнени.</p> <p>Благодарим предварително за съдействието.</p>	<p>По процедурата е допустимо проектът да бъде изпълнен и закупените ДМА и ДНА по процедурата да бъдат инсталирани в обект, който не е собственост на кандидата, а се използва на основание договор за наем, при спазване и на всички останали изисквания по процедурата.</p> <p>По процедурата не са налице специфични изисквания относно срока на договора за наем, но Бенефициентът следва да се съобрази с изискванията за устойчивост на проекта (3 (три) години от извършване на окончателното плащане) и ангажиментите му съгласно чл. 9 – 11 от Условията за изпълнение и чл. 8 и чл. 9 от Административния договор.</p> <p>В заключение, обръщаме внимание, че условие за допустимост на проектите по процедурата е мястото/местата им на изпълнение да попада/т само в една от следните три категории региони – регион в преход (ЮЗР), по-слабо развити северни региони или по-слабо развити южни региони.</p>
196.	01.04.2026 г.	<p>Уважаеми госпожи и господа,</p> <p>Във връзка с процедура „Нови модели в производството от страна на МСП“ бихме искали да получим разяснение по следния въпрос, свързани с допустимостта на разходите:</p>	<p>Съгласно т. 14.2 от Условията за кандидатстване по процедурата е допустимо придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА), вкл. и софтуери, чрез договор за ползване за определен период.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>Допустим ли е разход за софтуер, свързан с функционирането на закупено оборудване (машина), когато същият се предоставя под формата на годишен абонамент (лиценз), а не като еднократно придобиване?</p> <p>В допълнение, допустимо ли е заплащането на лиценз за период от няколко години напред в рамките на проекта?</p> <p>Благодарим предварително за съдействието.</p>	<p>При тази хипотеза, следва да имате предвид, че разходите за тях са допустими от датата на сключване на договора с избрания изпълнител до изтичане на крайния срок за изпълнение на проекта. Посоченото не отменя ангажимента на бенефициента същите да се ползват/ поддържат в периода на устойчивост - 3 (три) години от извършване на окончателното плащане, като разходите за това са за сметка на Бенефициента.</p> <p>Обръщаме внимание, че по отношение на тези разходи и като цяло на общите допустими разходи (помощ плюс собствено съфинансиране) за придобиване на патенти, полезни модели, промишлени дизайни и/или лицензии (независимо един или повече), е налице ограничение, съгласно което същите не трябва да надвишават 100 000 евро.</p> <p>Доколкото от запитването не става ясно какъв е новият модел, предвиден за въвеждане по проекта, следва да имате предвид, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продуктов или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим.</p>
197.	02.04.2026 г.	<p>Здравейте!</p> <p>В рамките на тематична област на ИСИС 2021–2027 „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“, приоритетна подобласт „Методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на специфични български съставки, средства и продукти“, допустимо ли е разработването на краен хранителен продукт, който съдържа както специфични български съставки (например мед, пчелно млечице, маточина, мента) така и съставки с</p>	<p>Моля, запознайте се с отговори на въпроси № 94 и № 97.</p> <p>В допълнение, обръщаме внимание, че за да попада в цитираната в запитването подобласт от тематична област „Индустрия за здравословен живот, биоикономика и биотехнологии“ на ИСИС 2021–2027, новият модел следва да е свързан с осигуряването на методи за чисто производство, съхранение, преработка и достигане до крайния потребител на съответните специфични български съставки, средства и продукти.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		небългарски произход (например кокосово мляко и сух екстракт от кофеин)?	Отговорност на кандидата е да представи съответната информация във Формуляра за кандидатстване, обосноваваща избраната тематична област и подобласт на ИСИС 2021-2027, в рамките на която попада новия модел, въвеждан по проекта.
198.	02.04.2026 г.	Съгласно условията за кандидатстване и определянето в т. 13.1 „Допустими дейности“, т. I „Допустими проекти“, а именно: Проектите трябва да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги – допустимо ли е да се предвиди закупуване на машини, които едновременно да позволяват предоставянето на нова услуга към съществуващите, както и закупуването на машини, чрез които да се подобри производственият процес в предприятието? Допустимо ли е проектното предложение да попадне в двете хипотези едновременно.	По отношение приложимостта на хипотезата за въвеждане по проекта на повече от един нов модел, моля да се запознаете с отговори на въпроси № 151, т. 2, № 171 и № 177, т. 1.
199.	02.04.2026 г.	Моля за разяснение за следното разминаване: в Условията за кандидатстване на т. 13.1 „Допустими дейности“, т. I „Допустими проекти“, е разписано: "Проектите трябва да са насочени към въвеждане в предприятията на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги, или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги"., НО във Формуляра за кандидатстване в т.9. Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение. в т. 2 е разписано: "Представете описание на въвеждания по проекта нов модел, в т.ч.: 2.1) Вид на въвеждания нов модел: нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктово модел) И/ИЛИ нов модел, свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел)". Как следва да се чете(приема): Нов продуктово модел И/ИЛИ нов процесов модел?	От така представената информация не е ясно какво е конкретното Ви запитване. Обръщаме внимание, че допустими по процедурата са и двата типа нови модели: - нови модели, свързани с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нови продуктово модели), И/ИЛИ - нови модели, свързани с нови или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нови процесови модели). В допълнение, в случай че запитването е насочено към приложимостта на хипотезата за въвеждане по проекта на повече от един нов модел, моля да се запознаете с отговори на въпроси № 151, т. 2, № 171 и № 177, т. 1.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
200.	03.04.2026 г.	<p>Във връзка с допустимостта на разходите по процедурата, моля за разяснение относно тълкуването на: По процедурата няма да се приемат за нови модели в предприятието:: „разширение на налични дълготрайни материални активи (ДМА)включват закупуване на идентични модели на вече налично в предприятието оборудване или незначителни разширения и актуализации на налично оборудване“.</p> <p>При хипотеза, в която предприятието планира закупуване на оборудване, което:</p> <p>не представлява идентичен модел на налично оборудване;</p> <p>има различни технически характеристики и/или функционалности;</p> <p>ще се използва за нов или съществено подобрен производствен процес/услуга;</p> <p>следва ли подобна инвестиция да се счита за „разширение на налични ДМА“, или може да бъде квалифицирана като въвеждане на нов капацитет/нова дейност?</p> <p>Бихме били благодарни за конкретизация на критериите, по които се прави разграничение между „разширение“ и „нова инвестиция“.</p>	<p>Съгласно т. 14.2. „Допустими разходи“ от Условието за кандидатстване, всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктов модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продукт или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим.</p> <p>В допълнение, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 76, като следва да имате предвид, че наличието на различни технически характеристики и функционалности на дадено оборудване, обосновано като необходимо за въвеждането на новия модел в предприятието, спрямо наличното в предприятието такова, би следвало да се разглежда като попадащо извън обхваната на цитираното в запитването ограничение.</p>
201.	03.04.2026 г.	<p>Здравейте!</p> <p>По процедурата имам следния въпрос:</p> <p>КИД 19.20 - Производство на рафинирани нефтопродукти и продукти от изкопаеми горива е между допустимите по процедурата съгласно Условието за кандидатстване.</p> <p>Същевременно в недопустимите дейности е посочено:</p> <p>"• с цел гарантиране в максимална степен спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ , по процедурата няма да се подкрепят:</p>	<p>Обръщаме внимание, че допустимостта и недопустимостта на кандидатите/проектите по процедура се разглежда не само на база изрично посочените кодове в т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“ от Условието за кандидатстване, а така също и в съответствие с информацията за недопустимите за подкрепа дейности, посочена в рамките на т. 13.2 „Недопустими дейности“ от Условието за кандидатстване, както и в Приложение 3.А към Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3), произтичащи от избрания режим на държавна/минимална помощ.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>i) дейностите и активите, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата;"</p> <p>В тази връзка моля да уточните дейности в кои от следните раздели на КИД 19.20 са допустими по процедурата:</p> <ul style="list-style-type: none"> - производство на гориво: леки, средни и тежки нефтени дестилати, нефтени газове от рафинерии: етан, пропан, бутан и други - производство на смазочни и други масла на нефтена основа, включително отпадъчни масла - производство на продукти за нефтохимията и за пътни настилки - производство на разнообразни рафинирани нефтени продукти: минерален терпентин (White spirit), вазелин, парафинови восъци, нефтен битум и други - производство на брикети на нефтена основа - производство на бензиново-алкохолни смеси (газохол), т.е. смесване на биогориво (алкохол) с нефт - производство на продукти от петролни отпадъчни материали, например отпадъчни смазочни масла - производство на брикети от торф - производство на брикети от антрацитни, черни, кафяви и лигнитни въглища <p>Поздрави,</p>	<p>В тази връзка е и текстът, посочен в края на т. 11.2 от Условието за кандидатстване, че критериите за недопустимост се прилагат кумулативно с критериите за допустимост на кандидатите, посочени в т. 11.1 от Условието за кандидатстване.</p> <p>С оглед на посоченото, съгласно записаното в т. 13.2 „Недопустими дейности“ от Условието за кандидатстване, с цел гарантиране в максимална степен спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, по процедурата няма да се подкрепят дейностите и активите, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата. Принципът за „ненанасяне на значителни вреди“ е сред хоризонталните принципи, заложили в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година. За целите на Регламент (ЕС) 2021/1060 принципът за „ненанасяне на значителни вреди“ трябва да се тълкува по смисъла на чл. 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година за създаване на рамка за улесняване на устойчивите инвестиции и за изменение на Регламент (ЕС) 2019/2088 (Регламента за таксономията).</p> <p>Допълнително, в горесцитираната т. 13.2 от Условието е посочено и че недопустими по процедурата са дейности по извършване на инвестиции, свързани с производството, преработката, транспорта, разпространението, съхранението или изгарянето на изкопаеми горива. Посоченото ограничение произлиза от изискването на чл. 7, пар. 1, буква з) от Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година относно Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и относно Кохезионния фонд, който има за цел да гарантира, че подкрепата по линия на тези фондове е съгласувана с целите на ЕС в областта на климата.</p> <p>Във връзка с посоченото, всяка една дейност, която попада в горепосочените ограничения, ще се счита за недопустима за подкрепа по настоящата процедура.</p>
202.	04.04.2026 г.	<p>Здравейте,</p> <p>Във връзка с кандидатстване по процедурата, моля за разяснение по следните въпроси:</p> <p>1. Допустимо ли е по програмата да се заяви подкрепа за внедряване на нов модел/актив, който ще намери приложение в</p>	<p>1. Съгласно бележка под линия № 32 от Условието за кандидатстване (на стр. 24), дейността, в рамките на която ще се реализира въвеждането по проекта нов модел, може да е основната, допълнителната или изцяло нова икономическа дейност за кандидата, което следва да бъде посочено в раздел „Допълнителна информация необходима за оценка на проектното предложение“ от Формуляра за кандидатстване.</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		<p>икономическа дейност с код по КИД-2008, различен от основната икономическа дейност на кандидата?</p> <p>2. Допустимо ли е дружество с основна икономическа дейност с код 42.11 – Строителство на автомагистрала, пътища и самолетни писти да закупи по процедурата бетонов възел, който ще се използва за вътрешно производство на бетон за нуждите на собствените строителни обекти?</p> <p>3. Закупуването на бетонов възел по процедурата допустимо ли е, стига да води до нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги за предприятието?</p> <p>4. В случай че е допустимо, то единствено по КИД КОД 23.61 ли може да се закупи бетонов възел, или по 42.11 също е допустимо, стига да е обосновано и да отговаря на целите на процедурата?</p> <p>Благодаря предварително за съдействието.</p>	<p>Обръщаме внимание обаче, че кодът, за който се заявява подкрепа по процедурата, следва да бъде определен съгласно новата версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2025 (КИД-2025) на Националния статистически институт (НСИ) - Приложение 12.2. С КИД-2025 са въведени промени в икономическите дейности на ниво сектори, раздели, групи, както и класове (четиризначни кодове на икономическите дейности) спрямо КИД-2008. Затова на кандидатите се препоръчва да се запознаят внимателно с новата версия на КИД-2025, включително с Кодовата таблица на преход между КИД-2008 и КИД-2025.</p> <p>Във връзка с новия КИД-2025, ЧЕТИРИЗНАЧНИЯТ КОД на икономическата дейност, за която кандидатът заявява подкрепа (КОД НА ПРОЕКТА), трябва задължително да бъде посочен в раздел „Е-декларации”, поле „Код на проекта по КИД-2025 на НСИ” от Формуляра за кандидатстване, като кандидатите носят отговорност за правилното му определяне.</p> <p>2., 3. и 4. В т. 14.2 от Условието за кандидатстване са посочени допустимите по процедурата разходи, а именно:</p> <p>1) Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (ДМА) - машини, съоръжения и оборудване, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта, и</p> <p>2) Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – софтуери, патенти, полезни модели, промишлени дизайни и лицензии, необходими за новия модел, въвеждан в предприятието чрез проекта.</p> <p>Допълнително, в Условието за кандидатстване е уточнено, че всеки един актив (ДМА/ДНА), заявен в бюджета на проекта, следва да бъде обоснован като необходим за въвеждане в предприятието на поне един нов модел, свързан с производство на нови или подобрени стоки и/или услуги (нов продуктово модел), или свързан с нов или подобрен бизнес процес за производство на стоки и/или предоставяне на услуги (нов процесов модел). Тази обосновка следва да бъде представена в раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване. В случай, че даден актив, заявен в бюджета на проекта, не е обоснован като необходим за</p>

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			<p>въвеждания в предприятието на поне един от горепосочените нов продукт или процесов модел, разходът за него ще се счита за недопустим.</p> <p>Следва да имате предвид, че в рамките на настоящата процедура, в случай на избран режим „регионална инвестиционна помощ”, недопустими са кандидати, които са заявили подкрепа за икономическа дейност, попадаща в сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура.</p> <p>В тази връзка, моля да се запознаете с отговор на въпрос № 48, като обръщаме внимание, че изискването е по отношение на дейността, за която се заявява подкрепа (код на проекта), като същата се определя на база приетата нова версия на Класификацията на икономическите дейности – версия 2025 (КИД-2025) на Националния статистически институт (НСИ) (Приложение 12.2), а не по отношение на осъществяваната до момента основна и/или допълнителна икономическа дейността от страна на кандидата (код на организацията), която е съгласно КИД-2008.</p> <p>Определението за „транспортен сектор и свързана с него инфраструктура“ е посочено в Приложение 10 към Условието за кандидатстване, където са изброени както съответните недопустими кодове, така и тези които са изключени от обхвата на определението съгласно чл. 2, пар. 45 от Регламент (ЕО) № 651/2014.</p> <p>Също така, следва да имате предвид, че в случай че цитираният в запитването бетонен възел представлява мобилно съоръжение, следва се уверите, че същият не попадат в ограниченията съгласно т. 13.2 от Условието за кандидатстване по процедурата и по-конкретно това, че недопустими по нея са дейности/разходи по закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения, отговарящи на определението, посочено в Приложение 10 към Условието – „Използвани съкращения и основни определения“.</p> <p>В заключение, обръщаме внимание, че окончателно решение относно съответствието на даден разход с изискванията на процедурата, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.</p>